

Резолюция „Към ново понятие за медиите“, приета от Първата конференция на министрите на държавите членки на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик, Исландия на 28 и 29 май 2009 г. под надслов „Ново понятие за медиите?“

Резолюция „Към ново понятие за медиите“, приета от Първата конференция на министрите на държавите членки на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик, Исландия на 28 и 29 май 2009 г. под надслов „Ново понятие за медиите?“

Министрите на държавите участнички в Първата европейска министерска конференция по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик на 28 и 29 май 2009 г., приемат следната резолюция:

1. Целта на медиите или на подобните на медиите масови комуникационни услуги остава като цяло непроменена, по-специално тя обхваща предоставянето или разпространението на информация, анализи, коментари, мнения и забавление на широката публика. Както и досега истинските цели остават следните: да се предоставят новини, информация или достъп до информация; да се подрежда дневният ред на обществото; да се активизират обществените дебати или да се формира общественото мнение; да се допринася за развитието или да се утвърждават специални ценности, да се предоставя забавление или да се осъществяват печалби или най-често – комбинация от всичко изброено дотук.
2. Съдържанието се развива поради начина на събиране на информация и на неговото създаване, разпространение или разпределение, търсене, подбор и получаване. Това се дължи на технически причини, които се отнасят както до използваните комуникационни платформи, така и до представянето на самото съдържание, което създава усещането за по-голям избор и интерактивност. От гледна точка на постъпленията възникват нови бизнес модели, които свързват дейностите за създаване на доход с разпространението на съдържание чрез средствата за масова комуникация.
3. Подобно развитие изисква задълбочен анализ на нашето разбиране за медиите, вкл. на критериите и предпоставките, от които произтича то. Следователно би било желателно да се изследва понятието за медиите и ако е необходимо да се преразгледа. Това би позволило установяването на критерии, въз основа на които да се различават медиите или подобните на медиите услуги от новите форми на личностна комуникация, които не са масова комуникация, подобна на медиите или свързаните с нея бизнес дейности.
4. Основните права и свободи, както и други ценности и правила на Съвета на Европа, по-специално правото на свобода на изразяване и информация и свързаната с него свобода на медиите, трябва да бъдат развивани и защитавани, независимо от промените, настъпили в областта на медиите и подобните на медиите услуги. Свободата на изразяване

и информация също така носи със себе си известни задължения и отговорности и в някои случаи може да бъде подложена на ограничения, които са уредени от закона и са необходими в една демократично общество. Следователно всички медии и предлагащите услуги, подобни на медиите, трябва да спазват някакви критерии и съответно трябва да бъдат достатъчно добре информирани за своите отговорности.

5. В рамките на междуправителственото сътрудничество Съветът на Европа трябва да прецени до каква степен се прилагат или трябва да се прилагат изискванията за медиен или журналистически професионализъм, редакционна независимост и редакционна отговорност относно новите услуги или предоставящите подобни на медиите услуги. Ако се сметне за подходящо, Съветът на Европа трябва да даде насоки на операторите на нови услуги и на тези, които се занимават с бизнес, относно условията за прилагане на изброените принципи. В по-общ план той трябва да проучи дали и как се прилагат правилата, създадени с оглед на традиционните форми на масова комуникация по отношение на новите услуги или на предоставящите услуги. Може да се наложи адаптирането на тези правила или създаването на нови за предоставящите нови услуги, подобни на медиите.

6. По отношение на традиционните медии саморегулирането трябва да бъде основен начин за осигуряване на спазването на правилата, като се зачита и принципа на редакционна независимост. Където е необходимо, саморегулирането може да бъде подкрепено или подпомогнато от съвместно регулиране. Като форма на намеса регулирането трябва да бъде подчинено на ограничения и условия, установени от Европейската конвенция за правата на човека и от съответните решения на Европейския съд за правата на човека и да отговаря на условията за проверка, създадени от него. Регулативните механизми или механизмите за търсене на отговорност на медиите и подобните на тях услуги, било във формата на саморегулиране или съ-регулиране или, ако е необходимо, уредени от държавата, трябва да са ефективни, прозрачни, независими и отговорни. Съветът на Европа трябва да проучи как да подобри функционирането на тези механизми, по-специално как да подобри достъпа до тях на лица или групи, които смятат, че правата им са били нарушени от медийните оператори или от предоставящите подобни на медиите услуги.

7. Един подход, в чийто център са хората, изисква също така лицата да могат да упражняват правото си на свободно изразяване и информация и да използват новите комуникационни услуги, за да участват в социалния, политическия, културния и икономическия живот и да правят това без да нарушават човешкото достойнство или правата на другите. Съветът на Европа след консултации и в сътрудничество със съответните заинтересовани страни трябва да отправи ръководни насоки, критерии и средства за действие към държавите членки, отнасящи се до медиите и подобните на тях масови комуникационни услуги, които дават възможност на индивидите да търсят, създават и разпространяват информация, без да се страхуват от нарушения на човешкото им достойнство или права. Необходимо е също така да се изследва въпросът за това, как трябва да се разпределят в съответните случаи правата и отговорностите между създателите на съдържание и разпространителите или предоставящите услуги.

8. В този контекст медийната грамотност трябва да бъде основен инструмент. Тя трябва да бъде възприета като част от демократичното гражданско образование. Медийната грамотност е особено важно средство за повишаване на разбирането, критичното мислене, чувството за гражданска принадлежност, творческите способности и критичното възприемане на медиите от децата и от младите хора.

Тяхното чувство за отговорност, когато създават, използват и разпространяват съдържание, е от основно значение. Държавите членки трябва също така да се занимаят и с други заплахи за достойнството, сигурността и правото на личен живот на децата, специално с въпроса за премахване на съдържанието, създадено или поставено в Интернет от децата и от младите хора, което представлява заплаха за тяхното

достойнство, сигурност и личен живот или по друг начин ги прави уязвими в момента или по-късно в живота им.

9. Необходимо е също така да се анализира дали и до каква степен запазването на данни, обработването на лични данни и техниките или практиките за създаване на лична характеристика (профил) заплашват неограниченото участие и правото на хората на свободно изразяване и информация, както и други основни права. Трябва да се създадат подходящи ръководни насоки за защита на правата на потребителите.

10. Многообразието на източниците на информация и на медийните и подобни на медиите услуги трябва да бъде гарантирано. Индивидуалното право да се получава информация може да бъде застрашено и демокрацията - поставена под заплахата от отрицателното развитие и значителното изкривяване на пазара в резултат на медийните концентрации, липсата на разнообразие и плурализъм, манипулативните послания, новите форми на сливане на съдържанието, управлението и подбора на потока от съдържание и на достъпа, както и от ограниченото свързване или от липсата на достъп до широколентовите услуги. Трябва да се предложат мерки за избягването на подобни рискове. Една част от отговора на този въпрос може да се намери в признаването на обществената ценност на Интернет и в отговорностите за държавите, които следват от това.

11. Друг важен елемент за гарантиране на достъпа до надеждни източници на информация е съществуването на истински, независими и стабилни обществени медии. Понастоящем не всички държави членки на Съвета на Европа предлагат такива обществени медии на публиката, които могат да привличат и да служат на всички слоеве от обществото и да допринасят за пълноценното участие на хората в политическия, социалния и културния живот. Повишаването на ролята на обществените медии може да изисква големи публични разходи за въвеждането на модерни медийни и подобни на медиите услуги и технологии. Условието за извършването на разходи за обществени медии или информационни услуги също може да се наложи да се преразгледат. Съветът на Европа би могъл да предложи форум за дискусия и където това е подходящо, да предложи ръководни насоки относно начина, по който обществените медии могат да изпълняват задълженията си, вкл. като се изследват иновативни подходи за управление.

12. Ние следователно потвърждаваме значението на ценностите, принципите и правилата на Съвета на Европа за медийните и подобните на медии играчи, които действат в рамките на постоянно развиващия се пейзаж на медийни услуги и информационни и комуникационни технологии, както и необходимостта да се изследва адаптирането на съществуващите и/или създаването на нови правила или регулативни рамки.

Постигаме съгласие да проучим в тясно сътрудничество с медийните работници и специално с журналистите техните роли и отговорности в контекста на предлагането на медийни или подобни на медиите услуги в новата информационна и комуникационна среда;

Потвърждаваме отново подкрепата си за технологично неутрални обществени медии, вкл. обществено радиоразпръскване, които се ползват от истинска редакционна независимост и институционна автономия;

Потвърждаваме отново значението на защитата на авторските права и признаваме необходимостта да се изследват в още по-големи подробности в сътрудничество със заинтересованите страни теми, произтичащи от използването на авторски материали или от възползването от съдържание, създадено от потребителите, от страна на медиите с цел защитата и развитието на свободата на изразяване и информация;

Поемаме обещанието да продължаваме да даваме решителната си подкрепа за нормотворческата дейност на Съвета на Европа в областта на свободата на изразяване и информация и свободата на медиите и да осигуряваме политическа подкрепа, за да гарантираме, че тези свободи се утвърждават като индивидуални човешки права и като жизнено важни компоненти на демократичното общество;

Признаваме необходимостта да поставяме акцента на своята работа върху гарантирането на правата на децата, на младите хора и на други групи със специални нужди или особености, когато се създават правила за медиите и подобните на медиите услуги;

Признаваме необходимостта да се насърчава прилагането на нормите за свобода на изразяване и информация и свобода на медиите на Съвета на Европа и тяхното спазване, както и положителното въздействие, до което тези усилия могат да доведат в информационната и комуникационна среда;

Заявяваме отново своята подкрепа за всяко действие в контекста на Съвета на Европа, насочено към повишаване на медийната грамотност на ползвателите, така че те да могат да се изразяват и да се информират по начин, който им позволява да бъдат критични, компетентни и отговорни, когато използват медийни и подобни на медиите услуги;

Съгласяваме се, че е необходимо да се отнасяме с нужното внимание към рисковете, които възникват в ситуации на високи концентрации на медиите и подобни на медиите комуникационни услуги, както и към ролята на тези услуги, вкл. на обществените медии и на медиите на общностите за улесняване на межкултурния диалог и за разширяване на културата на толерантност в мултикултурните общества;

Приемаме плана за действие, изложен по-долу и се обръщаме с молба към Комитета на министрите на Съвета на Европа да предприеме всички необходими стъпки, за да улесни неговото прилагане, като признаваме, че той е продължение на работата, извършена от предишната Европейска министерска конференция по въпросите на политиката в областта на масмедиите.

[Резолюция „Към ново понятие за медиите“, приета от Първата конференция на министрите на държавите членки на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик, Исландия на 28 и 29 май 2009 г. под надслов „Ново понятие за медиите?“](#)

**Резолюция „Към ново понятие за медиите“,
приета от Първата конференция на министрите на държавите членки на Съвета
на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена
в Рейкявик, Исландия на 28 и 29 май 2009 г. под надслов „Ново понятие за
медиите?“**

Министрите на държавите участнички в Първата европейска министерска конференция по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик на 28 и 29 май 2009 г., приемат следната резолюция:

» Целта на медиите или на подобните на медиите масови комуникационни услуги остава като цяло непроменена, по-специално тя обхваща предоставянето или разпространението на информация, анализи, коментари, мнения и забавление на широката публика. Както и досега истинските цели остават следните: да се предоставят новини, информация или достъп до информация; да се подрежда дневният ред на обществото; да се активизират обществените дебати или да се формира общественото мнение; да се допринася за развитието или да се утвърждават специални ценности, да се предоставя забавление или да се осъществяват печалби или най-често – комбинация от всичко изброено дотук.

» Съдържанието се развива поради начина на събиране на информация и на неговото създаване, разпространение или разпределение, търсене, подбор и получаване. Това се дължи на технически причини, които се отнасят както до използваните комуникационни платформи, така и до представянето на самото съдържание, което създава усещането за по-голям избор и интерактивност. От гледна точка на постъпленията възникват нови бизнес модели, които свързват дейностите за създаване на доход с разпространението на съдържание чрез средствата за масова комуникация.

» Подобно развитие изисква задълбочен анализ на нашето разбиране за медиите, вкл. на критериите и предпоставките, от които произтича то. Следователно би било желателно да се изследва понятието за медиите и ако е необходимо да се преразгледа. Това би позволило установяването на критерии, въз основа на които да се различават медиите или подобните на медиите услуги от новите форми на личностна комуникация, които не са масова комуникация, подобна на медиите или свързаните с нея бизнес дейности.

4. Основните права и свободи, както и други ценности и правила на Съвета на Европа, по-специално правото на свобода на изразяване и информация и свързаната с него свобода на медиите, трябва да бъдат развивани и защитавани, независимо от промените, настъпили в областта на медиите и подобните на медиите услуги. Свободата на изразяване и информация също така носи със себе си известни задължения и отговорности и в някои случаи може да бъде подложена на ограничения, които са уредени от закона и са необходими в една демократично общество. Следователно всички медии и предлагащите услуги, подобни на медиите, трябва да спазват някакви критерии и съответно трябва да бъдат достатъчно добре информирани за своите отговорности.

5. В рамките на междуправителственото сътрудничество Съветът на Европа трябва да прецени до каква степен се прилагат или трябва да се прилагат изискванията за медиен или журналистически професионализъм, редакционна независимост и редакционна отговорност относно новите услуги или предоставящите подобни на медиите услуги. Ако се сметне за подходящо, Съветът на Европа трябва да даде насоки на операторите на нови

услуги и на тези, които се занимават с бизнес, относно условията за прилагане на изброените принципи. В по-общ план той трябва да проучи дали и как се прилагат правилата, създадени с оглед на традиционните форми на масова комуникация по отношение на новите услуги или на предоставящите услуги. Може да се наложи адаптирането на тези правила или създаването на нови за предоставящите нови услуги, подобни на медиите.

6. По отношение на традиционните медии саморегулирането трябва да бъде основен начин за осигуряване на спазването на правилата, като се зачита и принципа на редакционна независимост. Където е необходимо, саморегулирането може да бъде подкрепено или подпомогнато от съвместно регулиране. Като форма на намеса регулирането трябва да бъде подчинено на ограничения и условия, установени от Европейската конвенция за правата на човека и от съответните решения на Европейския съд за правата на човека и да отговаря на условията за проверка, създадени от него. Регулативните механизми или механизмите за търсене на отговорност на медиите и подобните на тях услуги, било във формата на саморегулиране или съ-регулиране или, ако е необходимо, уредени от държавата, трябва да са ефективни, прозрачни, независими и отговорни. Съветът на Европа трябва да проучи как да подобри функционирането на тези механизми, по-специално как да подобри достъпа до тях на лица или групи, които смятат, че правата им са били нарушени от медийните оператори или от предоставящите подобни на медиите услуги.

7. Един подход, в чийто център са хората, изисква също така лицата да могат да упражняват правото си на свободно изразяване и информация и да използват новите комуникационни услуги, за да участват в социалния, политическия, културния и икономическия живот и да правят това без да нарушават човешкото достойнство или правата на другите. Съветът на Европа след консултации и в сътрудничество със съответните заинтересовани страни трябва да отправи ръководни насоки, критерии и средства за действие към държавите членки, отнасящи се до медиите и подобните на тях масови комуникационни услуги, които дават възможност на индивидите да търсят, създават и разпространяват информация, без да се страхуват от нарушения на човешкото им достойнство или права. Необходимо е също така да се изследва въпросът за това, как трябва да се разпределят в съответните случаи правата и отговорностите между създателите на съдържание и разпространителите или предоставящите услуги.

8. В този контекст медийната грамотност трябва да бъде основен инструмент. Тя трябва да бъде възприета като част от демократичното гражданско образование. Медийната грамотност е особено важно средство за повишаване на разбирането, критичното мислене, чувството за гражданска принадлежност, творческите способности и критичното възприемане на медиите от децата и от младите хора.

Тяхното чувство за отговорност, когато създават, използват и разпространяват съдържание, е от основно значение. Държавите членки трябва също така да се занимаят и с други заплахи за достойнството, сигурността и правото на личен живот на децата, специално с въпроса за премахване на съдържанието, създадено или поставено в Интернет от децата и от младите хора, което представлява заплаха за тяхното достойнство, сигурност и личен живот или по друг начин ги прави уязвими в момента или по-късно в живота им.

9. Необходимо е също така да се анализира дали и до каква степен запазването на данни, обработването на лични данни и техниките или практиките за създаване на лична характеристика (профил) заплашват неограниченото участие и правото на хората на свободно изразяване и информация, както и други основни права. Трябва да се създадат подходящи ръководни насоки за защита на правата на потребителите.

10. Многообразието на източниците на информация и на медийните и подобни на медиите услуги трябва да бъде гарантирано. Индивидуалното право да се получава информация може да бъде застрашено и демокрацията - поставена под заплаха от

отрицателното развитие и значителното изкривяване на пазара в резултат на медийните концентрации, липсата на разнообразие и плурализъм, манипулативните послания, новите форми на сливане на съдържанието, управлението и подбора на потока от съдържание и на достъпа, както и от ограниченото свързване или от липсата на достъп до широколентовите услуги. Трябва да се предложат мерки за избягването на подобни рискове. Една част от отговора на този въпрос може да се намери в признаването на обществената ценност на Интернет и в отговорностите за държавите, които следват от това.

11. Друг важен елемент за гарантиране на достъпа до надеждни източници на информация е съществуването на истински, независими и стабилни обществени медии. Понастоящем не всички държави членки на Съвета на Европа предлагат такива обществени медии на публиката, които могат да привличат и да служат на всички слоеве от обществото и да допринасят за пълноценното участие на хората в политическия, социалния и културния живот. Повишаването на ролята на обществените медии може да изисква големи публични разходи за въвеждането на модерни медийни и подобни на медиите услуги и технологии. Условието за извършването на разходи за обществени медии или информационни услуги също може да се наложи да се преразгледат. Съветът на Европа би могъл да предложи форум за дискусия и където това е подходящо, да предложи ръководни насоки относно начина, по който обществените медии могат да изпълняват задълженията си, вкл. като се изследват иновативни подходи за управление.

12. Ние следователно потвърждаваме значението на ценностите, принципите и правилата на Съвета на Европа за медийните и подобните на медии играчи, които действат в рамките на постоянно развиващия се пейзаж на медийни услуги и информационни и комуникационни технологии, както и необходимостта да се изследва адаптирането на съществуващите и/или създаването на нови правила или регулативни рамки.

Постигаме съгласие да проучим в тясно сътрудничество с медийните работници и специално с журналистите техните роли и отговорности в контекста на предлагането на медийни или подобни на медиите услуги в новата информационна и комуникационна среда;

Потвърждаваме отново подкрепата си за технологично неутрални обществени медии, вкл. обществено радиоразпръскване, които се ползват от истинска редакционна независимост и институционна автономия;

Потвърждаваме отново значението на защитата на авторските права и признаваме необходимостта да се изследват в още по-големи подробности в сътрудничество със заинтересованите страни теми, произтичащи от използването на авторски материали или от възползването от съдържание, създадено от потребителите, от страна на медиите с цел защитата и развитието на свободата на изразяване и информация;

Поемаме обещанието да продължаваме да даваме решителната си подкрепа за нормотворческата дейност на Съвета на Европа в областта на свободата на изразяване и информация и свободата на медиите и да осигуряваме политическа подкрепа, за да гарантираме, че тези свободи се утвърждават като индивидуални човешки права и като жизнено важни компоненти на демократичното общество;

Признаваме необходимостта да поставяме акцента на своята работа върху гарантирането на правата на децата, на младите хора и на други групи със специални нужди или особености, когато се създават правила за медиите и подобните на медиите услуги;

Признаваме необходимостта да се насърчава прилагането на нормите за свобода на изразяване и информация и свобода на медиите на Съвета на Европа и тяхното спазване, както и положителното въздействие, до което тези усилия могат да доведат в информационната и комуникационна среда;

Заявяваме отново своята подкрепа за всяко действие в контекста на Съвета на Европа,

насочено към повишаване на медийната грамотност на ползвателите, така че те да могат да се изразяват и да се информират по начин, който им позволява да бъдат критични, компетентни и отговорни, когато използват медийни и подобни на медиите услуги;

Съгласяваме се, че е необходимо да се отнасяме с нужното внимание към рисковете, които възникват в ситуации на високи концентрации на медиите и подобни на медиите комуникационни услуги, както и към ролята на тези услуги, вкл. на обществените медии и на медиите на общностите за улесняване на межкултурния диалог и за разширяване на културата на толерантност в мултикултурните общества;

Приемаме плана за действие, изложен по-долу и се обръщаме с молба към Комитета на министрите на Съвета на Европа да предприеме всички необходими стъпки, за да улесни неговото прилагане, като признаваме, че той е продължение на работата, извършена от предишната Европейска министерска конференция по въпросите на политиката в областта на масмедиите.

Index

Chapter 1	p. 1
Chapter 2	p. 5
Съдържание	p. 9